7/2961

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

SAYI : KDD.SÖ.1.01/3565 ..../07/2004
KONU: Yazılı Soru Önergesi

19 TEMMUZ 2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünün 09.07.2004 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-370-22/3323 sayılı yazısı ile alınan, 06.07.2004 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/2961-6322/20674 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Adana Milletvekili Atilla BAŞOĞLU'na ait 7/2961 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sami GÜÇLÜ
Bakan

EKLER:
EK- 1 : Görüş (1 adet- 2 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

7/2961

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Atilla BAŞOĞLU
Adana Milletvekili

Esas No : 7/2961

Çiftçilerimizin tarımsal üretiminin sevki bir çok belgeye ve bürokratik işleme tabidir. Söz konusu işlem sırasında çiftçilerimizden "Çiftçi Belgesi", "Çiftçi Yol Belgesi", "Müstahsil Makbuzu", "Fatura", "İrsaliye" istenmektedir.

SORU) Yeterince zor şartlarda ayakta kalmaya çalışan çiftçilerimizin daha basit işlemlere bağlanarak bürokrasinin azaltılması hususunda bir girişimde bulunmayı düşünür müsünüz?

CEVAP) 05.06.2004 tarih, 25483 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2004-2005 Dönemi Hububat Ürünü Alımı ve Satımı Hakkındaki Karar'ın 1. maddesi "c" bendinde "Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), Tarım ve Köyişleri Bakanlığı İl ve İlçe Müdürlükleri ile Ziraat Odalarınca verilmiş üretim belgesi sahibi üreticilerden, hububat ve çeltik üreticilerinin ortağı olduğu kooperatif ve birliklerinden (Tarım Kredi Kooperatifleri vb. gibi) alım yapar" denilmektedir.

Bu kapsamda TMO'ya ürün satmak isteyen üreticilerimiz sadece üretici belgesi ile üretici olduklarını belgelemek durumundadırlar. Aksi halde bu konu istismara yol açabilecek ve gerçek üretici olmayan bazı kimseler de TMO'ya ürün satmak isteyebileceklerdir. Bu durumda gerçek üreticiler mağdur edilebilecektir.

Toptancı Hallerine ürünlerin sevki ile ilgili olarak, Sanayi ve Ticaret Bakanlığından alınan görüşte ise aşağıdaki ifadelere yer verilmektedir.

552 sayılı KHK'nin 5 inci maddesinde malların toptan alım ve satımının toptancı halinde yapılacağı hüküm altına alınmış, malların belediye sınırları içerisinde parekende olarak satışını yapanların ise malları toptancı halinden satın aldığını belgelemek zorunda oldukları belirtilmiştir. Bu hükümlere aykırı hareket eylemleri tespit edilen nakliyeciler ile ambar sahiplerinin tasarrufu altındaki her türlü nakil vasıtalarının, trafik ruhsatnameleri alıkonularak hâl müdürlüklerince 7 gün, hakem kurulu kararıyla 15 gün süre ile parka çekilmek suretiyle faaliyetten men edileceği vurgulanmıştır.

Bu maddenin son fıkrasında Belediyelerin, malların belediye sınırları ve mücavir alanları içerisinde toptan alım ve satımlarının münhasıran toptancı hallerde yapılmasını sağlamak amacıyla her türlü tedbiri almakla görevli ve yükümlü oldukları belirtilmiştir.

KHK'nin uygulanmasında ortaya çıkan sorunları en aza indirmek, çözümlemek ve uygulamada birliği sağlamak amacıyla Sanayi ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü tarafından 98/1 sayılı Genelge yayımlanmıştır. Bu Genelge ile belediye ve mücavir alanları içinde bulunan yerleşim alanlarında kontrol ve denetim noktaları oluşturulmuş ve bu noktalarda görev yapacak personelin değişik kurumlardan olmasına (Belediye zabıtası, kolluk kuvvetleri, ticaret ve sanayi odası veya ticaret odası, ticaret borsası, ziraat odası, komisyoncular derneği, defterdarlık) özen gösterilmiştir.

98/1 sayılı Genelgenin 8 inci maddesi gereğince, kontrol ve denetim noktası görevlilerince o yerleşim birimine giriş yapan yaş meyve ve sebze yüklü araçların durdurularak;

a) Malın üreticilerden alındığını kanıtlayan müstahsil makbuzu ve söz konusu üreticiye ait kayıtlı bulunduğu Ziraat Odasından alınmış çiftçilik belgesi veya fatura,
b) Toptancı hal çıkış faturası,

c) Malın sahibi ve üreticisi olmak kaydıyla kendisinin halen üretici olduğuna dair üretim bölgesinde bulunan ziraat odasından alınan oda kayıt belgesi,
d) Maliye Bakanlığınca belirlenen örneğine uygun olarak düzenlenmiş sevk irsaliyesinin aranacağı belirtilmiştir.

Malın sahibi ve üreticisi olmak kaydıyla kendisinin halen üretici olduğuna dair üretim bölgesinde bulunan ziraat odasından alınan oda kayıt belgesine sahip bulunulması halinde malın başka bir yerleşim birimine sevk edilmesi halinde mala ve araca ilişkin gerekli bilgiler kayda alınarak nakil aracının yola devamına izin verileceği ve bu aracın bulunulan yerleşim biriminden çıkıp çıkmadığı ayrıca kontrol edileceği belirtilmiştir.

Bahse konu belgeye sahip olan üreticilerin mallarını o yerleşim birimi toptancı halinde veya toptancı hal dışında diğer gerçek ve tüzel kişilere satacaklarını beyan etmeleri halinde nakil vasıtasının alıkonulacağı, malların toptancı halde satıldığının veya bildirim yükümlülüğünün yerine getirilerek %15 oranındaki belediye payının ilgili belediyeye ödendiğinin tespiti halinde araç ruhsatının ilgilisine iade edileceği vurgulanmıştır.

Yukarıda (a), (b) ve (d) bentlerinde sayılan belgelerden hiç birinin mevcut olmadığının tespit edilmesi halinde 552 sayılı KHK'nin Toptancı Halde Satış Zorunluluğu başlıklı 5 inci maddesinin, nakliyeciler ve ambar sahiplerinin tasarrufu altındaki her türlü nakil vasıtaları, trafik ruhsatnameleri alıkonarak toptancı hal müdürlüklerince 7 gün, hakem kurulu kararıyla 15 gün süreyle parka çekilmek suretiyle faaliyetten men edilir ve bu malların toptancı hale girişi sağlanarak hal müdürlüğünce açık arttırma ile satışı yapılır veya yaptırılır ve bu durumda belediye payı % 25 olarak uygulanır şeklindeki hükmünü ihtiva eden 4 üncü fıkrasına göre işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Belgelerin bu denli çeşitlilik göstermesinin nedeni, yaş sebze alım satımına konu olan malların alım ve satım usullerinin değişiklik göstermesidir. Ancak, malların sevki esnasında aksamaların olması nedeniyle Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca 02 Ocak 2004 tarihinde bir Genelge yayımlanmış ve 98/1 sayılı Genelgenin 8 inci maddesinin sonuna ekleme yapılarak malların sevki esnasında sevk irsaliyesi dışında kalan belgelerin noksan olduğunun tespiti halinde komsiyoncular derneğinin müteselsil sorumluluğu yüklenmesi koşuluyla malın sevkinin yapılabilmesine imkan getirilmiş, böylelikle bürokratik işlemlerin azaltılması amaçlanmıştır.